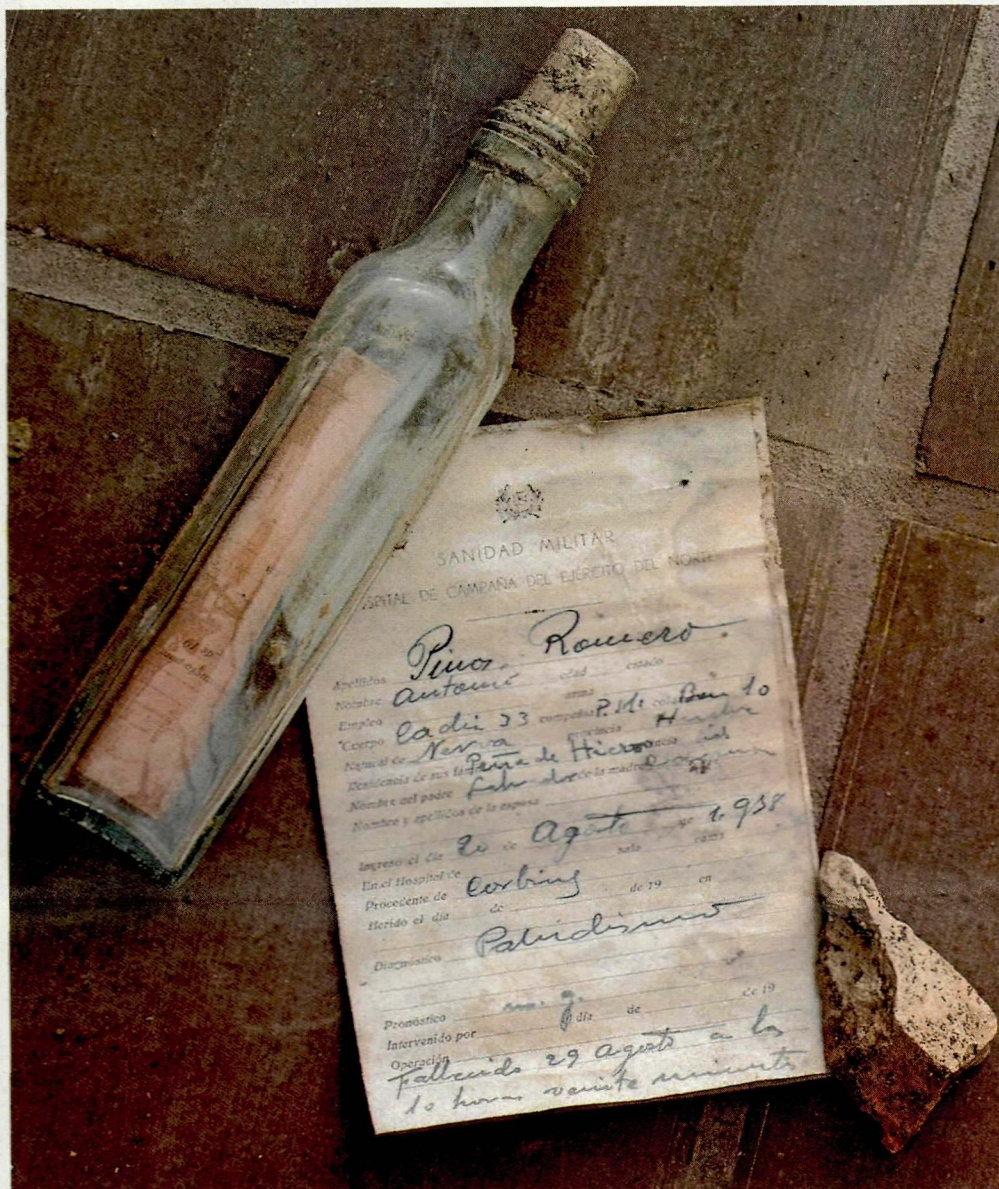

OMNIPRESENT.
Retrat de Franco al
campanar
d'Alpicat. El va
pintar Roig Nadal.

missatge en una botella

de Alpicat en donde falleció el
día 29 de Marzo de 1938 a conse-
cuencia de asesinado por los rojos

sades d'espionatge. Un d'aquests difunts era Pau Guardiola Asensio, que treballava de guarda del canal a Massalcoreig. Va ser executat el 19 d'agost del 1938, als 43 anys. La seua família només sabia que havia estat enterrat als voltants d'Alpicat, sense que ningú els ho concretés més. La seua vídua va demanar a les seues filles que quan ella morís no li portessin flors fins que no en poguessin portar també al seu pare. Setanta anys després, la pàgina web creada a Alpicat va permetre als descendents de saber què havia passat amb el guarda del canal. "Va ser molt emotiu saber que les filles havien pogut anar a portar flors als seus pares a Massalcoreig i a Alpicat". Un dels molts *retroba-*

sible. Un cas semblant va passar amb la família Nieva, de Logronyo. Feia setanta anys que buscaven un parent sense èxit, perquè Al picat, fins al 1948, es va dir Vilanova d'Alpicat, però tothom ho pronunciava (i escrivia!) Vilanova del Picat. Aquest equívoc feia que si bé els Nieva tenien una referència d'on podia haver estat enterrat, no eren capaços de localitzar el poble. "L'amabilitat i la gratitud d'aquesta família ens va fer adonar de la importància que tenien la difusió de les dades". Tant és així que quan Fabià Corretgé va ser conscient que molta gent gran no tenia accés a Internet es va plantejar la necessitat de convertir el material en un llibre que s'ha editat amb el suport de l'ajuntament d'Alpicat. És un document que va més enllà de la

NÀUFRAGS

Als soldats que morien al front se'ls enterrava com es podia. Per poder identificar-los més endavant, amb el difunt s'enterrava un flascó de vidre que contenia un document amb les seues dades. Quan es va obrir el carrer del Nord a Alpicat, també se'n van trobar. Corresponien als soldats que s'havien enterrat al vell cementiri durant el 1938. Com naufrags en un mar d'oblit, el seu missatge va acabar arribant, malgrat els molts anys transcorreguts. A la imatge de l'esquerra veiem un d'aquests flascons. En realitat, una reproducció, perquè la majoria d'ampolles eren trencades. Al seu interior, un paper original que informa de la mort d'Antonio Pinos Romero, originari de Huelva, a Corbins.

Era un soldat, però segons consta en el document, no va morir d'un tret, sinó de paludisme, una de les moltes víctimes col·laterals de la guerra. El 20 d'agost del 1938 va ser enterrat al vell cementiri d'Alpicat. Aleshores, de Vilanova d'Alpicat.

Una mujer
de unos setenta años
vestida con una beta negra
pellada muerta en la carri-
tera de Corbins casa nº 4
sin identificar
Lérida

FLASCÓ. A
dins d'un
flascó de
vidre s'hi
escrivien
totes les
dades
conegudes
del difunt.

història local. A partir de l'anècdota de l'aprofitadíssim cementiri d'Alpicat, descobrim la lletra petita de la Història i podem fer un retrat sorprenent fidedigne dels desastres viscuts a les comarques de Ponent. Del sanguinari front del Segre, de la gana i la precarietat amb què es malvivia a Lleida, dels efectes devastadors dels bombardejos sobre la capital, de la ferotge repressió política i, fins i tot, de l'absurditat de la guerra, il·lustrada amb els casos d'una noia de només setze anys, Maria Corretgé Gatiús i d'un nen de nou, Joan Gilart Cortat, que van morir víctimes d'un tret fortuït quan Alpicat ja era *nacional* i, per tant, el front ja s'havia allunyat. Aquestes 418 persones descansen, per fi, en pau.